

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se
petter.hojem@regeringskansliet.se

E.ON Sverige AB (Publ)

205 09 Malmö
www.eon.se

Karin Jönsson
Tel 070-5095597

Besöksadress:
Carl Gustafs väg 1

Malmö 2016-10-20

E.ON Sverige AB - yttrande avseende remiss av delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (diarienum M2016/01735/KI)

E.ON Sverige AB (E.ON) har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerad remiss. E.ON har valt att lämna synpunkter på valda delar av förslaget av särskild relevans för E.ONs verksamhet. E.ON står i övriga delar bakom de yttranden som lämnats av branschorganisationerna Energiföretagen Sverige och Energigas Sverige.

Förslag till etappmål och sektorsmål i klimatpolitiken

E.ON välkomnar att Miljömålsberedningen specificerar förslag på mål för den icke-handlande sektorn för 2030 som en del av en samlad klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige. Det är tydligt att betydande åtgärder för att reducera växtusgasutsläppen behöver genomföras i den icke-handlande sektorn för att ett ambitiöst klimatmål för Sverige ska kunna nås, där det är väsentligt för styrningen mot det långsiktiga målet om nollutsläpp att också definiera etappmål.

Förslaget om ett sektorsmål för transportsektorn för inrikes transporter (exklusive flyg), som innebär att utsläppen från denna sektor ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010, är av mycket central betydelse i Miljömålsberedningens betänkande. Transportsektorn är, som konstateras i betänkandet, den sektor som står för den största delen av växthusgasutsläppen i den icke-handlande sektorn och en omställning av transportsektorn bort från fossil energi är en förutsättning för att nå såväl det föreslagna etappmålet som det långsiktiga målet till 2045.

Miljö- och klimatpolitiken i transportsektorn har länge saknat ett långsiktigt, definierat och politiskt beslutat mål och därmed också en tydlig drivkraft för en fortsatt omställning. En diskussion om vilka styrmedel som är lämpliga för att

Bankgiro: 5395-9821
PlusGiro: 604148-7
Org.Nr: 556006-8420
Säte: Malmö

ställa om sektorn måste med nödvändighet också utgå från en tydlig målbild. Därför får Miljömålsberedningens förslag om ett etappmål stor betydelse för att bryta den kortsiktighet och den användning av begränsade åtgärder som under många år präglat miljöpolitiken på transportområdet och gjort det svårt för privata och offentliga aktörer att gå vidare med investeringar i den omfattning som krävs.

För att uppnå ett ambitiöst sektorsmål kommer åtgärder krävas som syftar till att använda energin mer effektivt i transportarbetet såväl som en utfasning av fossila bränslen till förmån för biodrivmedel och el. Inom ramen för pågående arbete med en nationell strategi för en fossilfri transportsektor bör utgångspunkten tas i Miljömålsberedningens föreslagna mål, samtidigt som en ytterligare precisering bör göras av vilka bidrag till måluppfyllelse som förväntas komma från biodrivmedel, el respektive effektivisering fram till 2030. Rådande marknadssituation innebär att särskilt utsikterna för fortsatta investeringar i nationell biodrivmedelsproduktion, inklusive biogas, är väldigt osäkra och kortsiktigt ställs tyvärr idag ofta lösningar för biodrivmedel respektive el mot varandra, även i utformningen av nationella styrmedel. Därför krävs att målbilden i genomförandet preciseras ytterligare, med bl.a. ett delmål för biodrivmedel.

E.ON välkomnar att Miljömålsberedningen även lyfter att ett sektorsmål för transportsektorn utöver att bidra till klimatmålet även syftar till att stärka nationell teknikutveckling inom området bioekonomi och att bidra till en förbättrad luftkvalitet. För att kunna göra en samhällsekonomisk analys av sektorsmålet krävs att perspektivet vidgas till att också omfatta de nyttor som uppstår inom ett större antal områden.

Miljömålsberedningens förslag att utveckla en nationell bioekonomistrategi för att främja utvecklingen och användningen av nya hållbara biobränslen och material är ett lovande förslag som kopplar ihop sektorsmålet för transportsektorn och en omställning av industrin med en bredare ambition att också utnyttja goda nationella förutsättningar att leda teknikutvecklingen inom området som en grund för skapa nya exportmöjligheter och arbetstillfällen. E.ON anser att genomförande av förslaget bör prioriteras som ett sätt att knyta ihop klimatmålet med de nationella målen för närings- och innovationspolitiken och att strategin bör omfatta samtliga nyckelbranscher utifrån ett klimatperspektiv, inklusive transport, industri och jordbruk.

Synpunkter på sektorsvisa strategier och styrmedel

Transporter - Energieffektivare fordon

För transportsektorn och området styrmedel som syftar till energieffektivare fordon konstaterar Miljömålsberedningen i betänkandet att man ser positivt på att regler som syftar till en stegvis skärpning av koldioxidkraven på personbilar och lätta lastbilar utformas i form av ett s.k. bonus-malus-system, men tar inte ställning till det förslag från Bonus-malus-utredningen som nu bereds inom regeringskansliet. Det är enligt E.ONs uppfattning dock viktigt att konstatera här

att det aktuella förslaget till bonus-malus-system är utformat på ett sätt som inte är i närheten av att vara tillräckligt ambitiöst för att bidra till uppfyllandet av det sektorsmål för transportsektorn som Miljömålsberedningen föreslår. Det premierar inte heller bilar som körs på biodrivmedel, utan endast el- och laddhybrider. Även Bonus-malus-utredningens egen konsekvensanalys drar slutsatsen att systemet endast marginellt skulle bidra till klimatmålet. Förslaget till bonus-malus-systemet måste därför förändras, med ett tydlig syfte att utgöra ett långsiktigt och betydande bidrag till Miljömålsberedningens föreslagna sektorsmål för transportsektorn.

Transporter - Förnybara drivmedel

Miljömålsberedningen tar tydligt ställning för införandet av ett kvot- eller reduktionspliktssystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel eller reduktion av växthusgaser per år. Beredningen konstaterar att utformningen av ett eventuellt kommande kvot- eller reduktionspliktssystem måste beakta villkoren för höginblandade biodrivmedel.

Enligt E.ONs uppfattning kan en reduktionsplikt rätt utformad utgöra det långsiktiga styrmedel som krävs för att styra mot ett ambitiöst biodrivmedelsmål till 2030. Att utforma styrmedlet som en reduktionsplikt istället för kvotplikt säkerställer också att biodrivmedel med hög klimatnytta premieras. Precis som Miljömålsberedningen skriver behöver dock särskild hänsyn tas till höginblandade och rena biodrivmedel vid utformningen av en kvot/reduktionsplikt. I ett inledande skede i en kvotplikt kommer kvoten sannolikt inte vara tillräckligt hög för att rymma höginblandade biodrivmedel som biogas.

Utöver en hög ambitionsnivå krävs också en gemensam kvot för alla drivmedel och en möjlighet till flexibilitet i uppfyllandet i kvoten i form av handel med certifikat eller motsvarande för att de ska kunna vara möjligt att rymma även höginblandade drivmedel i en kvotplikt. Tills dessa villkor är uppfyllda måste särskilda lösningar säkras för höginblandade biodrivmedel så att dessa inte kortsiktigt slås ut, såsom fortsatt skattebefrielse eller riktade stöd till exempelvis biogas.

Inom ramen för en nationell strategi för bioekonomi bör också beaktas att en kvotplikt/reduktionsplikt för biodrivmedel i första hand kommer att byggas på import av biodrivmedel. För att stimulera utvecklingen av nationell biodrivmedelsproduktion kommer sannolikt kompletterande styrning att behövas som syftar till teknikutveckling och ökade inhemska investeringar och produktion.

Energitillförselsektorn (el- och värmeproduktion)

Miljömålsberedningen konstaterar att energisystemets utformning har central betydelse för möjligheten att utforma en effektiv klimatpolitik. E.ON instämmer med detta och konstaterar samtidigt att förutsättningarna för energi- och värmesektorns möjligheter att bli helt fossilfri i hög grad beror på hur beteende och processrelaterad användning av fossila råvaror kan ställas om i andra

sektorer. Historiskt är det omställningen i energi- och värmesektorn som har möjliggjort Sveriges mycket låga utsläpp av koldioxid. Genom den utbyggda kraft- och fjärrvärmesektorn har Sverige även genomfört en omfattande storskalig energieffektivisering.

Energisektorns återstående utsläpp av fossil koldioxid handlar idag till stor del om energiåtervinning från avfall, d.v.s. material som inte har kunnat återvinnas eller som annars hade lagts på deponi. Genom att detta material uppstår från konsumtion och där möjligheten att minska den fossila andelen av avfallet utgörs av minskad efterfrågan på produkter med fossilt innehåll och förändrad design av produkterna, anser E.ON att konsumtionssidan i högre grad bör inkluderas. Detta gäller även relaterat till transportsektorns utsläpp där konsumtion av varor och tjänster i hög grad bidrar till utsläpp från transportsektorn.

Mot samma bakgrund anser E.ON att utsläpp från energiåtervinning av produkter som inte har kunnat återvinnas eller som annars hade gått till deponi, skall belasta konsumenten (eller producenten för att underlätta utveckling av kostnadseffektiva styrmedel) och inte energiåtervinningsanläggningarna. Detta i enlighet med "Polluter Pays Principle", där styrmedel för att vara effektiva bör riktas mot den som ger upphov till utsläppen och har möjlighet att minska dem. Utan styrmedel på rätt aktör kommer källan till problemet inte att åtgärdas och utsläpp som uppstår från konsumtion kommer inte att kunna minskas. Det har tidigare visat sig att beskattning av förbränning är verkningslöst i detta sammanhang, medan bättre utbyggnad av möjlighet till sortering gör stor skillnad.

Även i en fullt utbyggd cirkulär bioekonomi kommer det alltid att finnas begränsade möjligheter att återanvända eller att återvinna vissa material i oändlighet. Sådana material blir rejekt som samhället behöver hantera. Dessa material kan hanteras genom energiåtervinning. I en bioekonomi ger inte energiåtervinning av sådana restprodukter från samhället upphov till fossila utsläpp. Omställning till bioekonomi och ökad cirkuläritet är därmed en förutsättning för att utsläppen från energisektorn skall kunna minska med avseende på fossilt innehåll.

Bostäder, lokaler och byggande

Som Miljömålsberedningen konstaterar är utsläppen från den svenska bostadssektorn idag låga, främst genom att Sverige har ett energisystem med låga utsläpp. Den stora utmaningen för bygg- och fastighetssektorn är inte omställning av energitillförseln, utan att öka byggnadernas energieffektivitet. E.ON välkomnar Miljömålsberedningens ställningsstagande att systemgränsen för byggnaders energiprestanda bör fokusera på använd energi istället för levererad (köpt) energi. En utgångspunkt i använd energi säkerställer ett fokus på byggnadens långsiktiga energiprestanda, oberoende av vilket uppvärmningssätt som används. Det är positivt att Miljömålsberedningen tydligt lyfter det ansvar bygg- och fastighetsägare har för byggnaders långsiktiga energieffektivitet med utgångspunkt i livscykelperspektivet. E.ON anser att Miljömålsberedningens

slutsats bör tas som utgångspunkt för en förändring av systemgränsen inom nuvarande byggregler och pågående beredning av förslag till svensk definition av nära-nollenergibyggnader.

E.ON ser också positivt på att Miljömålsberedningen uppmärksammar förbudet mot kommuners möjligheter att ställa särkrav på byggnaders tekniska egenskaper när det gäller energiprestanda och föreslår en utvärdering av effekterna.

Strategi för en samlad luftvårdspolitik

När det gäller den samlade luftvårdspolitiken kan E.ON konstatera att för delar av de sektorer som ger upphov till andra utsläpp till luft än koldioxid, finns det sedan lång tid tillbaka redan effektiva styrmedel för att minska dessa utsläpp. Detta gäller i hög grad för kraft- och värmesektorerna. Där regleras redan idag de stora förbränningsanläggningarna inom kraft- och värmesektorn av det s.k. industriutsläppsdirektivet och de löpande krav på bästa möjliga teknik som detta ställer. Framtagande och definition av bästa möjliga teknik samt krav på att genomförande revideras i löpande cykler om åtta år. Likaså har direktivet som reglerar utsläpp till luft från små- och mellanstora anläggningar trätt i kraft. De minsta anläggningarna regleras av Eco-designdirektivet.

Miljömålsberedningen visar att utsläppen av kväveoxider från kraft- och värmesektorn har minskat kraftigt över tid räknat som utsläpp per enhet producerad energi. För kraft- och värmesektorn finns ett väl fungerande styrmedel som sedan början av 1990-talet har minskat utsläppen av kväveoxider. Naturvårdsverkets statistik över utsläppen av kväveoxider visar att det framför allt är inom transportsektorn som åtgärderna för att minska dessa utsläpp behöver stärkas. Motsvarande gäller svavel- och stoftutsläpp, både för stora och små partiklar. För kraft- och värmesektorn finns idag lagstiftning och styrmedel som på ett effektivt sätt reglerar sektorns utsläpp till luft. Nya åtgärder inom luftvårdspolitiken bör därför fokuseras på andra sektorer än kraft- och värmesektorn och där effektiv styrning inte redan finns.

Med vänlig hälsning,

E.ON Sverige AB
Strategy & Analysis

Karin Jönsson
Head of Energy Policy and Regulation